

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MDLX. ad annum MDCXXIII.

Parisiis, 1644

III. De prædicatione verbi Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15522

vt si quid opus illorum auctoritate & subsidio ad fidem catholicam tuendam fuerit, pie, prompteque exhibeant, & officii dignitatem cælestibus cumulare meritis non omittāt.

Vt autem contra hæreseon pestem omnia medicamenta tam necessaria, quam opportuna adhibeamus, in tota prouincia termino mensis post præfatorum decretorum confirmationem statuimus, publicandam esse constitutionem Pauli papæ IV. contra negantes Trinitatem, aut diuinitatem Iesu Christi, & alteram constitutionem Pii quinti contra offendentes statum, res, & personas officii inquisitionis hæreticæ prauitatis.

Pueros ætate imbecilla diuersari inter hæreticos summe periculosum, nisi debitis, ac necessariis præfidiis pietatis muniantur. Idcirco præcipimus in tota prouincia Aquileiensi ab episcopis diligenter seruandum, moneant, vt patres, qui filios, aut alios quoscumque ad partes hæreticorum, mercimonii, vel addiscendæ linguæ causâ mittere deliberarint, prius ad se adeant, & filios, seu consanguineos, aut alios quoscumque illo mittendos, secum adducant, vt episcoporum monitis ætas illa salutaribus munita & confirmata facilius irrepentis morbi pestem declinet, aut auertat & reiiciat.

Mercatores autem & artifices, qui lucri causâ peregrinantur in longinquas regiones, quas hæretici frequentant, artificiolo etiam circumlato, curent episcopi, ne discedant benedictione episcopali non petita: quæ maxima erit contra dæmonis artes & fallacias medicina. Si paschali tempore aut illi proximo ad nundinas proficiscantur, indicant, vt vel ante discessum, vel statim post reditum, confessionem peccatorum faciant, & sacram communionem percipiant. Si quid fuerit hoc de genere prospiciendum, hoc prospiciant & curent.

III.

APOSTOLIS præcepit Dominus, vt euntes in mundum vniuersum prædicarent euangelium omni creaturæ, atque hoc præcipui muneris officium, quod apostolis commendauit; nobis, qui in apostolicum ministerium Dei prouidentia disponente suffecti sumus, intimaui. Ac vt prouida pastoralis cura debet prospicere, vt sit, qui petentibus panem frangat paruulis; ita si legitimum non obstat impe-

ANNO
CHRISTI
1596.

dimentum prædicationis onus subire nos ipsi episcopi debemus: ac interim vrgere ceteros, qui officii obligatione tenentur, vt idem faciant, & pabulum salutis populo præbeant: nisi enim hoc præstiterimus, quod fuit in omni temporum varietate primum in ecclesia, & singulare fidei firmamentum; vltionem apud Deum, & homines, quam sacri Tridentini Concilii sanctio præscripsit, & intimauit, non effugiemus. Vt autem reliquis officio, dignitate, potestate anteimus, ita exemplo, & muneris executione præluere debemus. Si legitimo episcopi laborant impedimento, idoneos eligant, qui vices illorum subire, ac sustinere, & populos cælesti alimento pascere queant; ne defit gregi pabulum, quo vita spiritualis conseruetur; nec pastor, qui pabulum suppeditet, & vitæ gregis consulat.

Curent episcopi, vt archipresbyteri, plebani, & quicumque parochiales, vel alias curam animarum personarum sæcularium habentes ecclesias quocumque modo obtinent, iidem per seipsos, vel per idoneos substitutos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem dominicis, & festis solennibus munus obire studeant, vt plebes sibi commissas pro sua, & illarum capacitate pascant salutaribus verbis: quæ omnibus necessarium est scire ad salutem, doceant; vitia, quæ declinent, virtutes, quas sectari oporteat, ostendant, & declarent; atque id non modo in ecclesiis, quæ sunt in diocesi, quouis modo exemptis, etiam alicui monasterio, quod sit extra diocesim, vnitis, seu annexis; sed in personas, quæ ab episcopi iurisdictione se quauis ratione prætendunt exemptas, exequi & efficere omnino studeant.

Ac vt vix nihil in hoc genere fieri potest, in quo non videatur aliqua adhuc diligentia desiderari, si publica respiciatur vtilitas, & vel excitandæ, vel conseruandæ deuotionis ratio perpendatur; ita præter quadragesimæ, & aduentus dies, omnibus etiam dominicis, & festis anni, vehementer cupimus prædicationem verbi Dei in ecclesiis cathedralibus, & collegiatis insignibus fieri, vt ex sacra scripturæ fontibus ad spiritualem populorum ædificationem hauriatur quod ad vitæ Christianæ disciplinam, ad boni studium, & contrariorum declinationem deriuari apte possit.

Sapientibus, & insipientibus debitores sumus, nec personam hominis respicit Deus, sed cor intuetur, &, cui vo-

luerit, dat gratiam: at vero ad pastorem sollicitudinem pertinet rationem illorum, qui in saltibus degunt, & siluas colunt, & in vallibus habitant, haberi, ne animo siluescant, vt habitudine corporis, vestium asperitate, & locorum situ; sed in iis, quæ ad principia fidei pertinent, qua possunt via capere, instituantur, & pietate aliqua imbuantur: idcirco statuimus ab episcopis diligenter prouidendum, vt vel diocesana Synodo, vel modo alio, qui opportunior videbitur, adhibito clero, ac de illius consilio rationem ineant, qua viros probatos, & ad obeundam prædicationem idoneos statis temporibus emittere in prædicta loca possint, vt populos agrestes opportune congregatos paternis monitis, ac pietatis aliqua eruditione instituant, ne episcopi apud Deum negligentia arguantur, si populorum salus periclitetur.

Regulares cuiuscumque ordinis, si a suis superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, cum illorum licentia, etiam si in ecclesiis suorum ordinum prædicare affectent, coram episcopis personaliter se præsentent, & ab eis benedictionem petant, antequam prædicare incipiant. In ecclesiis tamen, quæ suorum ordinum non sunt, vltra licentiam superiorum suorum etiam episcopi licentiam vltra examen, si episcopo videbitur, habere teneantur, sine qua in ipsis ecclesiis nullo modo prædicare permittantur. Licentiam vero scriptis debent episcopi gratis concedere.

Inoleuit abusus, vt prædicatores regulares obedientias suas per internuntios episcopi, mittant pro licentia, seu benedictione respectiue obtinenda, accedere ipsi personaliter omittant, quem abusus tollentes decernimus, non esse omnino permittendum in tota prouincia, vt ad suggestum prædicationis causa ascendat, qui in adscripta obedientiis licentia, seu benedictione non ostenderit, personaliter illos ab episcopo licentiam, siue benedictionem obtinuisse.

De prædicationis argumento, & prædicatoris munere; cum ad ostentationem, & inanem aurium oblectationem, & curiositatem trahi cœperit verbi Dei prædicatione; moneari prædicatores serio volumus. Quia tamen locus iste non patitur, vt rem enucleate tractare possimus, reuerendissi-

ANNO
CHRISTI
1596.

mos coepiscopos suffraganeos nostros enixe rogamus, vt singuli post actam Synodum aliquid de hoc genere conficere studeant, quo prædicatorum monitiones, & obseruationes comprehendant; pro fine cuique proponatur gloria Dei, & salus animarum: pro medio, non curiosiores quaestiones, & oblectamenta verborum auribus prurientia: quod facile assequemur, si pro argumento fuerit, Christum prædicare crucifixum, Dei virtutem, & Dei sapientiam; a sacratissimis enim crucifixi Christi vulneribus, cruce, & morte, diuinæ virtutis super eminentiam, & voluntariæ passionis, quam pro redemptione mundi subiit homo factus, acerbiter, & caritatis excellentiam cognoscimus, & prædicamus. Vnde ad populorum institutionem duci potest, & pene sub oculos poni, Conditoris maiestas, Redemptoris benignitas, Patris misericordia, iudicis feritas, æternæ vitæ per diuinorum præceptorum obedientiam felicitas, & sempiternæ damnationis propter præuersionem confusio. Quæ docentur in academiis, & discipulantur in scholis, & inter scholasticos agitantur, sint inter illos, qui ingenia exercent, & animos acuunt: in prædicatione instituantur fidelium mentes, & studio pietatis vocentur ad mandatorum diuinorum obseruationem, vt virtutes Christianas colant, vitia declinent, & ad futuræ vitæ præmia implorato Dei auxilio contentis studiis aspirent.

Quæ si prædicatores neglexerint, & moniti obseruare contempserint, episcoporum diligentia, & sollicitudo curabit, vt populorum piæ instructioni, & animarum saluti omnibus modis consulatur.

IV.

Diuina officia veteri sanctorum patrum instituto, ordine, & horarum numero, ad omnipotentis Dei nomen colendum, & inuocandum disposita, quorum celebritate, & frequentia in militanti ecclesia triumphantis figura, tanquam exemplaris imitatione exprimitur; ita decet tractari, vt cordis mundities adsit, moderatus, & pene ecclesiasticus corporis cultus, index plerumque illorum, quæ sunt in animo, non desideretur: deuotio autem, & quædam compositio actionum sacrarum non absit.

Eminet autem inter omnia, quæ in sacris habentur mysteriis, & actionibus, Missæ sacrificium, & rei dignitate, & sa-